

הואיל וראויין ליטמא מושב - *Tohmay Mohsav* Since they are fit to become

OVERVIEW¹

ש"ר said the reason why בגד ושק and מצטרף are the same for ועור ושק, etc. (even though their שיעורים are different), is because they are suitable (ראויין) to be מטמא מושב. Our תוספות discusses the explanation of this reason

פירש בקונטרס² אם קיצע משנים וצירף יחד לטלאי מרדעת החמור -
רש"י explained if he cut out from two of these materials and joined them together to make a patch for a donkey's saddle'. תוספות continues citing רש"י -
והיא דהמקצע מכולם טפח על טפח דמעילה³ היינו שבין כולם יש טפח -
And רש"י also explained that מסיכת מעילה in ברייתא states, 'one who cut out from all the mentioned materials the size of a טפח על טפח it is מושב'; the meaning of טפח על טפח is that between all the materials together there is a טפח (but not that a טפח from any of these material is מושב).

תוספות disagrees:

ואין נראה לרבינו יצחק דמה צריך להביא ראיה שראויין להצטרף -
And the ר"י disagrees, for why is it necessary to bring proof that these materials are suitable to be combined for a שיעור לקל שבהם -
בלאו טעמא דמושב נמי שמעינן ממתניתין דהכא שראויין להצטרף יחד באותו סדר -
משנה (which ר"ש offers) we also know from our משנה (ברייתא) cited here that they are suitable to be combined in that particular order -
כמו ששנויים בגד לשק ועור למפץ⁵ דדוקא נקט לפי שאלו ראויין להצטרף יחד⁶ -
As they were taught; בגד to שק, עור to שק, and מפץ to עור; for this order in the משנה was taught specifically, for only these are suitable to be combined together -

תוספות offers his explanation what ר"ש meant:

ונראה לרבינו יצחק כמו שפירש רבינו יצחק בן אשר דהואיל וראויין ליטמא מושב -
And the ר"י prefers that way the ריב"א explained it that when ר"ש said, 'since

¹ See previous תוס' ד"ה הבגד וד"ה ואמר

² בד"ה הואיל.

³ The ברייתא in א, states, למושב טפח, למשכב שלשה, ועשה מהן בגד, למשכב שלשה, למושב טפח. See footnote # 8.

⁴ See footnote # 9.

⁵ The (למפץ דדוקא) למפץ אי לא חזי לאיצטרופי מושב נמי לא יטמאו דדוקא, amends this to read, הגהות מהש"ל.

⁶ See תוס' ד"ה הבגד # 2 & 3.

they a ראויין to be מוטמא מושב -

היינו הואיל ושוו שיעוריהן לענין מושב⁷ -

That means, since regarding מושב טומאת their שיעורין (of all the materials mentioned) are the same -

וכמו שפירש בקונטרס⁸ בפרק קמא דסוכה (דף י"ב, ב) דהמקצע מכולן -

And as רש"י explained in the first פרק of סוכה that when the משנה stated - המקצע מכולם

היינו מאיזה מהן שיקצע יהא טמא⁹ -

It means that from whichever of these materials he cuts from, it will be טמא - טע"ט, provided it is a מושב

ואף על גב שכאן אין שיעורן שוה מצטרפין הואיל ולענין מושב שיעורן שוה -

And even though that here (regarding טומאת מת¹⁰) their שיעורים are not the same,¹¹ nevertheless they combine (for טומאת מת), since regarding מושב טומאת their שיעור is the same; a טפה על טפה for all.

גמרא explains the continuation of the תוספות

והא דקאמר¹² הכא נמי חזו לדוגמא היינו נמי¹³ דשיעורן שוה לדוגמא -

And this which רבא answered, 'here too they are fit for a sample', this also means that regarding a sample their שיעור is the same -

כדתנן בפרק המצניע¹⁴ דלדוגמא כל שהוא -

As the משנה taught in פרק המצניע that if one set aside an item to serve as a sample he is liable for carrying out even a miniscule amount -

⁷ This means that regarding מושב the שיעור for all the materials mentioned is a טפה על טפה.

⁸ בד"ה כדתנן; there it is cited as a משנה in מ"ב. See footnote # 3.

⁹ This is different from what רש"י here is saying that מכולם means that he combined various materials to add up to a טע"ט. See footnote # 4.

¹⁰ See [TIE (there) footnote # 6]. טומאת מת here is concerning צירוף ד"ה ואמר

¹¹ A געד"ג requires אצבעות בגד א, ע"ה טפחים, and שק דע"ד טפחים, etc.

¹² The גמרא asked why do the items in our משנה (the עצה וכו' combine (the חמור to the קל) since their שיעורים are different. The only reason the different materials combine for טומאת מת is only because their שיעור is the same for שבת (שיעורים), why can they combine.

¹³ This is different from לדוגמא. מי שיש לו למכור צובר מכולן; הכא וכו' בד"ה הכא וכו' לדוגמא. Both רש"י and תוספות are providing answers in accordance with their understanding of רש"י and the גמרא's question. According to רש"י that ר"ש explained that the different materials are combined (for מושב), so רבא answered that by שבת also the various items are combined when using them as samples. תוספות who understood רש"י to mean that if in one place their שיעור is the same, they can be combined in another place, even if in that case their שיעורים are not the same, so רבא answered that by שבת also there is a case where all the שיעורים are the same, namely when they are set aside to be used as a sample, where the שיעור for all items is a כ"ש.

¹⁴ כ"ש. Anything that one stores for a sample, he is חייב if he carries it on שבת even a כ"ש, since by setting that ש"ש aside as a sample, it becomes חשוב (for him). See 'Thinking it over' # 1.

הלכך מצטרפין אפילו לענין דבר דלא שוו שיעורייהו -

Therefore all the items in our משנה regarding שבת are combined even regarding carrying it out **for something in which their שיעורים are not the same** –

תוספות comments:

והוא הדין דהוי מצי למינקט הכא ולזרע ולרפואה¹⁵ דהו נמי בכל שהוא -

And רבא could have just as well mentioned here that they have one שיעור if he set it aside **to plant or for medicinal purpose**, in which cases the שיעור is also ש"כ as the משנה in המצניע states, so why mention לדוגמא (only) -

אלא דלא כל דברים שייך בהו זרע¹⁶ ורפואה אבל דוגמא שייכא בכל דבר -

Rather the reason רבא mentioned (only) לדוגמא is because **not all items are needed for זרע and רפואה, however using it as a sample; that is applicable to everything.**

תוספות responds to an anticipated difficulty:

והא דקאמר בסוכה¹⁷ המקצע מכולן כולי הואיל וראוי לטלות על גבי חמורו -

And this which המקצע מכולן stated in מסכת סוכה (to explain why לקיש ריש לקיש is טמא), ‘since it is suitable to patch up the saddle on his donkey’s back’ -

לשון הואיל וראוי לאו דווקא¹⁸ דדווקא אם עשה מהן טלאי ויחדן לכך טמא בטפח על טפח -

The language, which ר"ל used, ‘since it is suitable’, is not precise, for it is only **if he actually made a patch from those materials and he designated them for this purpose**, only then do we rule that it is טמא if it is the size of a ט"ט, but not if it is merely suitable to be used as a patch.

תוספות cites a similar ‘inaccuracy’:

וכן מצינו לקמן בפרק אמר רבי עקיבא¹⁹ (דף צ"א) הואיל וראויין למתק הקדרה -

And similarly we find later in ר"ע, פרק ר"ע, where הזקיה says, ‘since they are suitable to sweeten the pot’; there too the expression הואיל וראויין is inappropriate -

דהוה ליה למימר הואיל וממתקין דהא מיירי שנפלו לתוך הקדרה. רבינו יצחק:

For הזקיה should have said, ‘since they sweeten the pot’, for we are discussing a

¹⁵ This is an issue only according to תוספות, but not according to פרש"י that לדוגמא is unique, because then you need to bundle them up together (see footnote # 13), which would not apply לזרע ולרפואה.

¹⁶ One cannot use תבן (for instance) for planting.

¹⁷ ז"ב; cited previously in this תוס' (see footnote # 8).

¹⁸ See ‘Thinking it over’ # 2.

¹⁹ The גמרא there cites a משנה that three types of תבלין אסורין are מצטרף to be אוסר the food in which they fell into (even if each one by itself does not have enough strength to be מתבל). The גמרא then cites הזקיה who clarifies that they are מצטרף only if all the three spices sweeten the food in a similar manner, and he concludes that they can be combined הואיל וראוי למתק הקדרה.

case **where the spices fell into the pot!** The above is from the ר"י.

SUMMARY

Items which have the same שיעור in one instance may be combined in another situation even when they do not share the same שיעור.

THINKING IT OVER

1. תוספות compares the reasoning of ר"ש (that they have the same שיעור regarding מושב) to the reasoning of רבא (that they have the same שיעור regarding דוגמא).²⁰ However there seems to be a difference, regarding טומאה all the different materials have the same שיעור of a טפה in the case of מושב, so we see that the items have an association with each other; however in the case of דוגמא there is no שיעור, he is שיעור because it is a דוגמא! A כ"ש is not a שיעור; it merely tells us that no שיעור is required. There does not seem to be an association between the various items!

2. תוספות writes that the expression 'הואיל וראוי לטלות ע"ג חמורו', is inaccurate.²¹ Is this remark true according to תוספות explanation only, or even according to פרש"י here?

²⁰ See footnote # 14.

²¹ See footnote # 18.